

Demokratia- ja julkisoikeusosasto
EU-oikeus ja tietosuoja

Vastine

5.10.2020

Virpi Koivu, lainsäädäntöneuvos

Hallintovaliokunta 6.10.2020 klo 12.30; HE 30/2020 vp (hallituksen esitys eduskunnalle yksilöiden suojelusta henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä tehdyn yleissopimuksen muuttamisesta tehdyn pöytäkirjan hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi sekä laeiksi tietosuojalain ja henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain 1 ja 54 §:n muuttamisesta)

Hallintovaliokunta on pyytänyt oikeusministeriöltä vastineen sille annettujen hallituksen esitystä HE 30/2020 vp koskevien lausuntojen johdosta. Vastineessa otetaan kantaa eräisiin lausunnoissa esitettyihin huomioihin.

Rikosasioiden tietosuojalain 7 luvun soveltaminen henkilötietojen siirtoihin kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä

Hallituksen esityksessä on ehdotettu laajennettavaksi henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain (1054/2018) 7 luvun soveltaminen koskemaan myös sellaista henkilötietojen käsittelyä, joka liittyy kansallisen turvallisuuden ylläpitämiseen, poistamalla kyseistä lukua koskeva poikkeus lain 1 §:stä. Sen sijaan vastaavat poikkeussäännökset säilytettäisiin erityislainsäädännössä. Erityislakien lisäksi suojelupoliisia ja Puolustusvoimia koskivat voimaansaattamislain kautta sellaiseen muutetun yleissopimuksen vaatimukset, lukuun ottamatta riittävää tietosuojan tasoa koskevat poikkeukset. Tiedusteluvalvontavaltuutettu katsoo lausunnossaan, että hallituksen esityksessä ehdotettua kolmen säännösten rinnakkaisen soveltamisen mallia ei voitane pitää sääntelyn selkeyden kannalta tyydyttävänä. Lisäksi tiedusteluvalvontavaltuutetun näkemyksen mukaan on tulkinnanvaraista, voitaisiinko Puolustusvoimien ja poliisin henkilötietojen käsittelyä koskevien erityislakien säännöksiä pitää jo nykyisellään tietosuojayleissopimuksessa yksityiskohtaisuutensa ja tarkkarajaisuutensa puolesta sallittuina poikkeuksina sopimuksen riittävää tietosuojan tasoa koskevista vaatimuksista.

Oikeusministeriö toteaa, että hallituksen esityksessä on vertailtu erilaisia toteutusvaihtoehtoja muutetun yleissopimuksen 14 artiklan täytäntöönpanon osalta. Hallituksen esitykseen sisältyvään ratkaisuun poistaa poikkeussäännös pelkästään yleislaista on päädytty yhteistyössä muiden ministeriöiden kanssa. Hallituksen esityksessä on kuitenkin tuotu esiin ratkaisuun liittyvät riskit, jotka on otettu huomioon, mukaan lukien erityisesti tiedusteluvalvontavaltuutetun esiin nostaman Puolustusvoimien ja poliisin henkilötietojen käsittelyä koskeviin erityissäännöksiin liittyvän tulkinnanvaraisuuden. Oikeusministeriön näkemyksen mukaan poikkeuksen säilyttäminen yleislaissa olisi joka tapauksessa ongelmallista, huomioiden yleissopimuksen laajan soveltamisalan, minkä lisäksi ne ovat erityissäännösten saman sisältöisten poikkeusten johdosta käyneet tarpeettomiksi. Oikeusministeriö ei pidä välttämättä ongelmallisena tilannetta, jossa suojelupoliisi ja Puolustusvoimat soveltavat pelkästään erityissäännöksiä ja ottavat siinä yhteydessä huomioon muutospöytäkirjan mukaiset velvoit-

Postiosoite
Postadress

Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress

Eteläesplanadi 10
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon

0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi
Fax

09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet
E-post, internet

oikeusministerio@om.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

teet, edellyttäen, että lakia sovelletaan yleissopimuksen tarkoituksen ja tavoitteen mukaisesti. Oikeusministeriö kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että eduskunta on muun muassa edellyttänyt, että hallitus seuraa ja arvioi uuden poliisin henkilötietolainsäädännön toimeenpanoa (EV 318/2018). Oikeusministeriö katsoo, että tässä yhteydessä myös kansainvälisiin tiedonsiirtoihin sovellettavien erityissäännösten toimivuutta on syytä seurata ja arvioida. Näiden säännösten yhdenmukaisuutta pöytäkirjan vaatimusten kanssa tullaan arvioimaan erikseen osana Euroopan neuvoston tietosuojayleissopimuksen uutta arviointi- ja seurantamekanismia.

Tiedusteluvaltuutettu kiinnittää lisäksi lausunnossaan huomiota siihen, että jos rikosasioiden tietosuojalain 7 lukua on tarkoitus soveltaa myös lain 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuun henkilötietojen käsittelyyn, tämä tulisi hänen nähdäkseen huomioida myös niissä lain 7 luvun säännöksissä, joissa viitataan nykyisin vain lain 1 §:n 1 momentissa mainittuihin tarkoituksiin. Oikeusministeriö katsoo, että rikosasioiden tietosuojalain 41 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtaa olisi syytä tarkistaa lisäämällä viittaus 1 §:n 2 momenttiin seuraavasti:

Toimivaltainen viranomainen saa siirtää henkilötietoja kolmanteen maahan tai kansainväliselle järjestölle vain, jos tässä laissa tarkoitettuun henkilötietojen käsittelyyn sovellettavia muita säännöksiä noudatetaan ja:

- 1) siirto on tarpeen 1 §:n 1 **ja 2** momentissa mainittua tarkoitusta varten;*
- 2) henkilötiedot siirretään kolmannen maan rekisterinpitäjälle tai kansainväliselle järjestölle, joka on toimivaltainen käsittelemään henkilötietoja 1 §:n 1 **ja 2** momentissa mainitussa tarkoituksessa; ja*

Kyseessä olisi tekninen tarkistus, joka vastaisi soveltamisalasäännöksen laajennusta. Sen sijaan oikeusministeriö ei yhdy muiden viittaussäännösten osalta tiedusteluvalvontavaltuutetun näkemykseen. Rikosasioiden 7 luvulla on pantu täytäntöön direktiivin (EU) 2016/680 säännökset, jotka on laadittu erityisesti rikosasioissa toimivaltaisille viranomaisille soveltuviksi. Rikosasioiden tietosuojalain 43 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu poikkeus ei sovellu kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä tapahtuvaan henkilötietojen käsittelyyn. Kyseessä on yksittäisen rikoksen tutkintaan tai rikosprosessiin liittyvä mahdollisuus poiketa riittävän tietosuojan tasoa koskevasta vaatimuksesta. Myös rikosasioiden tietosuojalain 44 §:n mukainen mahdollisuus luovuttaa henkilötietoja suoraan kolmannessa maassa olevalle yksityiselle toimijalle (vastaanottajalle) sen sijaan, että ne luovutettaisiin toimivaltaisen viranomaisen välityksellä, on tarkoitettu sovellettavaksi pelkästään rikosasioissa. Oikeusministeriö kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että muutospöytäkirja edellyttää riittävää tietosuojan tasoa koskevista poikkeuksista säättämistä ainoastaan siinä tapauksessa, että sellaiset ovat tarpeen. Hallituksen esitystä valmisteltaessa välitöntä tarvetta poikkeuksille kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä tapahtuvaan henkilötietojen osalta ei katsottu olevan, vaikkakin rikosasioiden tietosuojalain 43 §:n poikkeuksista osa soveltunee myös tällaiseen henkilötietojen käsittelyyn. Myöskään tästä syystä erityislainsäädännön muuttamista ei pidetty kiireellisenä.

Ehdotettu tietosuojalain 18 a § ja rikosasioiden tietosuojalain 54 §:n 3 momentti

Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen lausunnossa on kiinnitetty huomiota ehdotetun tietosuojalain 18 a §:n ja rikosasioiden tietosuojalain 54 §:n 3 momentin osalta henkilötietojen luovuttamisen edellytyksiin. Oikeusministeriö toteaa aluksi, että tietosuojalain 18 §:ään ja rikosasioiden tietosuojalain 54 §:n 1 momenttiin, joissa tietojen luovuttaminen salassapitosäännösten estämättä on sidottu tietojen tarpeellisuuteen, ei ole esitetty lakiehdotusten käsittelyn yhteydessä perustuslakivaliokunnassa erityisiä huomioita. Muutospöytäkirjan mukaisessa yhteistyössä olisi tarkoitus vaihtaa pääosin muita kuin salassa pidettäviä tietoja, ja pöytäkirjan 17 artiklan 2 kohta rajoittaa henkilötietojen luovuttamista. Lisäksi EU:n tietosuojalainsäädäntö edellyttää kolmannen maan tietosuojan tason riittävyyden arviointia. Näistä syistä tietosuojalain 18 a §:ssä ja rikosasioiden tietosuojalain 54 §:n 3 momentissa ehdotetaan korkeampaa tiedonluovutuskynnystä kuin luovutettaessa tietoja EU:n jäsenvaltioiden valvontaviranomaisille. Apulaisoikeusasiamiehen lausunnossa katsotaan, että ilmaisu

”välttämätön” on jossain määrin tulkinnanvarainen. Oikeusministeriö vahvistaa apulaisoikeusasiamiehen käsityksen, että sillä tarkoitetaan samaa kuin esityksen sivulla 19 pöytäkirjan 14 artiklaa selostettaessa: ”Välttämättömyydellä tarkoitetaan, että poikkeuksella on oikeutettu päämäärä, jota ei voida saavuttaa keinoilla, jotka puuttuvat yksityiselämän suojaan vähemmän.” Oikeusministeriö toteaa, että käytännössä kyse olisi siitä, että valvontatehtävää, jonka hoitaminen on rekisteröidyn edun mukaista, ei pystytä hoitamaan luovuttamatta kyseessä olevia yksittäiseen rekisteröityyn liittyviä tietoja. Välttämättömyyden lisäksi tulevat henkilötietojen käsittelyn osalta aina sovellettavaksi yleiset henkilötietojen käsittelyä koskevat periaatteet, mukaan lukien henkilötietojen minimointiperiaate. Kyse voisi olla esimerkiksi tietosuojavaltuutetun tekemästä tarkastuspyynnöstä toisen valtion tietosuojaviranomaiselle, jolloin on tarpeen antaa rekisteröidyn tunnistetiedot. Sääntelyn tarve aiheutuu kuitenkin erityisesti niistä tilanteista, joissa voisi olla tarpeen luovuttaa salassa pidettäviä tietoja, jotka voisivat myös sisältää muun muassa erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia henkilötietoja. Tietosuojalainsäädännön mukaisesti pääsääntö on, että rekisteröity käyttää itse oikeuksiaan, mutta esimerkiksi rikosasioissa välillinen oikeuksien käyttö tietosuojaviranomaisen välityksellä voi olla tarpeen.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen lausunnossa kiinnitetään myös huomiota siihen, että toinen vaihtoehto tietojen siirtämiselle olisi se, että ”rekisteröity on antanut henkilötietojen luovuttamiseen nimenomaisen suostumuksen.” Vaikka kysymyksessä on valvontaviranomaisten välinen tiedonvaihto ja sääntelyn tavoitteena on yksilöiden suojeleminen, eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen mukaan olisi ollut toivottavaa, että esityksessä olisi arvioitu suostumuksen merkitystä siinä tilanteessa, että rekisteröityä voisi uhata henkilötietojen luovutuksen seurauksena kuolemanrangaistus, kidutus, muu ihmisarvoa loukkaava kohtelu, vaino, mielivaltainen vapaudenriisto tai epäoikeudenmukainen oikeudenkäynti. Oikeusministeriö toteaa ensinnäkin, että ”suostumus” henkilötietojen luovuttamisen edellytyksenä perustuu sellaisenaan muutospöytäkirjan 17 artiklan 2 kohdan täytäntöönpanoon. Kyseinen kohta rajoittaa henkilötietojen luovuttamista, jollei rekisteröity ole antanut nimenomaista suostumustaan. On syytä myös huomata, että valvontatehtävän hoitaminen tyypillisesti perustuu rekisteröidyn nimenomaiseen pyyntöön, mutta tarve luovuttaa henkilötietoja voisi oikeusministeriön käsityksen mukaan syntyä myös muutoin valvonnan yhteydessä. Muutettu yleissopimus ei mahdollista kuitenkaan sitä, että valvontaviranomainen toimisi omasta aloitteestaan, vaan rekisteröidyn hyväksyntä tarkastustoimipiteelle olisi aina tarpeen, jolloin suostumus hankitaan erikseen.

Oikeusministeriö myös pitää eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen tavoin selvänä, että henkilötietoja ei tule luovuttaa, jos rekisteröityä voisi uhata henkilötietojen luovutuksen seurauksena kuolemanrangaistus, kidutus, muu ihmisarvoa loukkaava kohtelu, vaino, mielivaltainen vapaudenriisto tai epäoikeudenmukainen oikeudenkäynti. Tällainen vaatimus seuraa oikeusministeriön käsityksen mukaan suoraan perusoikeussääntelystä ja Suomea velvoittavista kansainvälisistä ihmisoikeussopimuksista, mutta lisäksi sovellettavaksi tulevat tietosuojasetuksen ja rikosasioiden tietosuojadirektiivin vaatimukset erityisistä tietosuojan tasoa koskevista suojatoimista, jotka liittyvät henkilötietojen siirtoihin kolmansiin maihin tai kansainvälisille järjestöille. Näitä vaatimuksia sovelletaan silloinkin, kun valvontaviranomaiset siirtävät henkilötietoja, vaikkakin apulaisoikeusasiamiehen esiin nostamien vakavien ihmisoikeusloukkausten riskejä tyypillisimmin joudutaan arvioimaan rikosasioiden tietosuojalain soveltamisalalla sekä ulkomaalaisasioissa. Ne on myös nimenomaisesti mainittu rikosasioiden tietosuojalain esitöissä. Lisäksi niissä tilanteissa, joissa tietosuojan tason riittävyys perustuu Euroopan komission arvioon, komissio ottaa riittävän tietosuojan tason arvioinnissa huomioon muun muassa oikeusvaltioperiaatteen ja ihmisoikeuksien ja perusoikeuksien kunnioittamisen sekä kyseisen valtion sovellettavan yleisen ja erityisen lainsäädännön.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on tässä yhteydessä kiinnittänyt huomiota myös tuoreeseen Euroopan unionin tuomioistuimen tuomioon C-311/18 (Data Protection Commissioner vastaan Facebook Ireland Ltd ja Maximillian Schrems, jäljempänä ”Schrems II”). EU:n tuomioistuin totesi Schrems II –asiaa koskevassa tuomiossaan EU:n ja Yhdysvaltojen välisen ns. Privacy Shield –järjestelyn pätemättömäksi ja katsoi, että Yhdysvaltojen lainsäädäntö ei takaa riittävää tietosuojan tasoa. Järjestely on koskenut tiedonsiirtoja EU:n alueelta Yhdysvalloissa sijaitseville yrityksille, jotka ovat olleet mukana järjestelyssä. Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen

käsityksen mukaan, vaikka tuomio koskee kaupallisten toimijoiden välistä tiedonsiirtoa Euroopasta Yhdysvaltoihin, on mahdollista, että tuomion vaikutukset on otettava huomioon muunkinlaisessa henkilötietojen siirrossa. Oikeusministeriö yhtyy tähän näkemykseen. Tuomioistuin katsoi nimenomaisesti, että tietosuoja-asetus koskee henkilötietojen siirtoja kaupallisiin tarkoituksiin kolmannessa maassa sijaitsevalle toimijalle myös silloin, kun henkilötietoja voidaan myöhemmin luovuttaa käsiteltäväksi kolmannen maan viranomaiselle yleisen turvallisuuden, puolustuksen ja valtion turvallisuuden tarkoituksiin. Riittävä tietosuojan taso tulee huomioida myös siltä osin kuin on kyse viranomaisten pääsystä henkilötietoihin. Valvontaviranomaisilla on tuomion mukaan velvollisuus riittävyyspäätöksen puuttuessa keskeyttää tai kieltää henkilötietojen siirrot kolmanteen maahan, jollei valvontaviranomaisen arvion mukaan riittävää tietosuojan tasoa ole mahdollista varmistaa muilla keinoilla, eikä rekisterinpitäjä ole itse keskeyttänyt tiedonsiirtoja.

Oikeusministeriö toteaa, että Privacy Shield –järjestely (komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2016/1250) perustui kumottuun direktiiviin 95/46/EY. Komissiolla on toimivaltuudet myös tietosuoja-asetuksen ja rikosasioiden tietosuojadirektiivin nojalla hyväksyä riittävää tietosuojan tasoa koskevia päätöksiä. Tällaisia on toistaiseksi annettu vasta yksi, Japania koskeva täytäntöönpanopäätös tietosuoja-asetuksen nojalla. Lisäksi edelleen on voimassa eräiden maiden osalta kumotun direktiivin nojalla annettuja päätöksiä. Tietosuojan tason riittävyttä koskevat arviot perustuvat EU:n tuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistettuihin kriteereihin. Oikeusministeriö toteaa, että riittävää tietosuojan tasoa koskevat vaatimukset on huomioitava kaikissa tietosuoja-asetuksen V luvun soveltamisalaan kuuluvissa henkilötietojen siirroissa. Vaikka Privacy Shield –järjestely koskee vain sen soveltamisalaan kuuluvia rekisterinpitäjiä, oikeusministeriön käsityksen mukaan Schrems II -tuomiolla voi olla kyseessä olevan valtion osalta vaikutuksia myös valvontaviranomaisten ja muiden viranomaisten väliseen tiedonvaihtoon ainakin tietosuoja-asetuksen soveltamisalalla. Euroopan tietosuojaneuvosto, jossa tietosuojavaltuutettu on edustettuna, arvioi näitä vaikutuksia edelleen. Se on perustanut tuomion vaikutusten arviointia varten kaksi työryhmää, joista toinen käsittelee yrityksiä koskevia kanteluita. Euroopan tietosuojaneuvosto on myös julkaissut verkkosivuillaan kysymyksiä ja vastauksia yleisimpiin tuomiota koskeviin kysymyksiin.

Rikosasioiden tietosuojalain 54 §:ää koskeva poikkeus

Tietosuojavaltuutetun toimiston lausunnossa on kiinnitetty huomiota ehdotettuun uuteen rikosasioiden tietosuojalain 54 §:n 3 momenttiin, jossa säädettäisiin eräistä tietosuojavaltuutetun toimivaltuuksista siltä osin kuin on kyse yhteistyöstä kolmansien maiden valvontaviranomaisten kanssa. Uutta momenttia ei ehdotetun rikosasioiden tietosuojalain 1 §:n 3 momentin mukaisesti sovellettaisi Puolustusvoimien, suojelupoliisin ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan henkilötietojen käsittelyyn rikosasioiden tietosuojalain 1 §:n 2 momentin mukaisissa tehtävissä (kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä).

Oikeusministeriö kiinnittää ensinnäkin huomiota siihen, että muutospöytäkirja mahdollistaa sen, että muutetun yleissopimuksen 15 artiklan mukaisia valvontaviranomaisen toimivaltuuksia rajoitetaan kansallisen turvallisuuden osalta (11 artikla). Toiseksi muutettu yleissopimus mahdollistaa sen, että valvontaviranomainen kielletään rajat ylittävistä yhteistyöstä kansalliseen turvallisuuteen liittyvistä syistä (20 artikla). Lisäksi on syytä huomata, että muutospöytäkirja ei varsinaisesti vaikuttaisi edellyttävän salassa pidettävien tietojen vaihtamista (17 artikla), vaan tiedonvaihto koskisi pääosin sellaisia tietoja, jotka olisivat Suomessa julkisia ja toimittavissa ilman uusia säännöksiä. Muutospöytäkirja ei myöskään velvoita henkilötietojen luovuttamiseen yhteistyön yhteydessä, paitsi jos ne ovat olennaisia valvonnan kannalta tai rekisteröity on antanut suostumuksensa (17 artiklan 2 kohta). Oikeusministeriön arvion mukaan tarve säätää henkilötietojen ja muiden tietojen luovuttamisesta liittyisi lähinnä yksittäisiä rekisteröityjä koskeviin valvontatilanteisiin siltä osin kuin ne voisivat sisältää salassa pidettäviä tietoja. Ehdotetun säännöksen tarkoitus on erityisesti varmistaa tehokas valvonta yleisimmissä rajat ylittävien henkilötietojen siirto-tilanteissa, jotka voivat liittyä esimerkiksi sähköisten palveluiden käyttöön.

Oikeusministeriö sinänsä yhtyy tietosuojavaltuutetun toimiston arvioon siitä, että valvontaa koskevilla rajoituksilla voi kansallisen turvallisuuden osalta olla vaikutusta valvontaviranomaisten yhteistyöhön erityisesti siltä osin kuin rajoitusten kattamaan henkilötietojen käsittelyyn liittyy rajat ylittäviä henkilötietojen siirtoja. Oikeusministeriö katsoo kuitenkin, että kansallisen turvallisuuden ylläpitämiseen liittyvät rajoitukset ovat muutetun yleissopimuksen valossa mahdollisia. Lisäksi tietosuojavaltuutetulla on erityisesti rikosasioiden tietosuojalain 47 §:n ja 48 §:n nojalla kattavat valtuudet valvoa henkilötietojen käsittelyä siltäkin osin kuin on kyse kansallisen turvallisuuden ylläpitämiseen liittyvästä henkilötietojen käsittelystä. Tämä on oleellista, koska kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen osalta rekisteröidyllä itsellään ei ole suoraa tarkastusoikeutta omiin tietoihinsa. Rikosasioiden 54 §:ää koskevat poikkeukset eivät myöskään sulje pois keskeisiltä osin rekisteröityjen oikeuksia, vaan rekisteröity voisi aina kääntyä valvontaviranomaisten puoleen. Sen sijaan oikeutta luovuttaa tämän yhteydessä saatuja salassa pidettäviä tietoja kolmannen maan valvontaviranomaiselle ei oikeusministeriönkään käsityksen mukaan olisi.

Oikeusministeriö kiinnittää toiseksi huomiota siihen, että viranomaisten välisten tiedonluovutusten mahdollistamisessa on kyse kahden kilpailevan intressin punninnasta, ja kansallisen turvallisuuden suojaamista on pidetty vahvana intressinä. Kun tietojen luovutus sallitaan salassapitosäännösten estämättä, viranomaisten tiedonsaantitarpeiden katsotaan syrjäyttävän tietojen salassapitointressin. Sen arvioiminen, voisiko ja missä tilanteissa kansalliseen turvallisuuteen liittyvien tietojen salassapitointressi syrjäytyä, vaatisi perusteellista selvitystä ja arviointia. Laissa säädetty rekisteröidyn tarkastusoikeuden rajoittaminen tarkoittaa sitä, että pelkääntään tiedon antamista yksittäistä rekisteröityä koskevasta rekisterimerkinnästä on pidetty kansallisen turvallisuuden osalta ongelmallisena. Myöskään tietosuojavaltuutettu ei lähtökohtaisesti vahvista rekisteröidylle onko tämä rekisteröitynä, vaan varmistuu siitä, että henkilötietojen käsittely on lainmukaista. Rekisteröidyllä on kuitenkin mahdollisuus saattaa tietosuojavaltuutetun ratkaisu tuomioistuimen arvioitavaksi. Lisäksi on huomioitava, että muutetun yleissopimuksen mukaisessa yhteistyössä valvontaviranomainen ei voisi toimia ilman rekisteröidyn pyyntöä tai hyväksyntää. Se, että ehdotettua 54 §:n 3 momenttia ei sovelleta kansallisen turvallisuuden ylläpitoon liittyviin henkilötietojen käsittelytilanteisiin, on tarkoituksellinen ratkaisu. Ratkaisu vastaa myös sitä, että näiden alun perin EU-oikeuden täytäntöönpanoon liittyvien toimivaltuuksien kansallista laajentamista koskemaan EU:n jäsenvaltioiden tietosuojaviranomaisia ei ole pidetty mahdollisena. Tästä syystä hallituksen esityksessä ei ole katsottu tarpeelliseksi laajentaa myöskään kolmansia maita. Sen sijaan on pidetty tarpeellisenä varmistua edelleen siitä, että tietosuojavaltuutetun toimivaltuudet ovat muilta osin kattavat ja riittävät täyttämään muutospöytäkirjan vaatimukset. Tietosuojavaltuutetun toimivaltuuksia ei ole rajoitettu muilta osin kuin valvontaviranomaisten välisen tiedonvaihdon osalta.

Oikeusministeriö pitää kuitenkin tärkeänä, että sekä tiedustelulainsäädännön että henkilötietojen käsittelyä koskevan lainsäädännön toimivuutta seurataan sen varmistamiseksi, että valvonta on tehokasta ja rekisteröidyn oikeusturva toteutuu, huomioiden perusoikeussääntelystä ja Suomea sitovista kansainvälisistä ihmis- ja oikeusvelvoitteista seuraavat vaatimukset. Suomen lainsäädäntö tulee myös kansallisen turvallisuuden ylläpitämiseen liittyvän henkilötietojen käsittelyn osalta aikanaan arvioitavaksi.